

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ

Στις στρατιωτικές επιχειρήσεις της κασιτής του Έργιάνου, ήσαν ένα πρωί οι Ίταλοι. Οι Γάλλοι τους παρέδωξαν το βρονία 1050 και άποσύρθηκαν δεξιά. Αριστερά ήσαν οι Έλληνες, ζεστοί ακόμα και αματόβορχοι απ' την κατάληξη του ήμηλου Περιοστρίου.

Είς τον τομέα ήσαν ένα πρωί Ίταλοι.

Το εϋζωνικό του άκρον δεξιού, εφρήπτετο των Ίταλών.

Οι Ίταλοι ήσαν φρέσκοι, ροδοκόκκινοι και ξυρισμένοι, γιατί σ' όλο αυτό το μακρόν πολεμικό διάστημα δεν πολεμούσαν. Έστρατοπέδευαν στα χωριά της Φλωρίνης και γύρω απ' το Βλάδοβο των Βοδενών και είχαν μέτωπο εναντίον των ...Έλλήνων. Είχαν ανεκδήμητα τα μέσα τα προαγαθιστικά και άνανδρα που μισήρχοντο κατά της Ελλάδος, της όποιας τα παιδιά έμάχοντο στα σύνορα.

Οι εϋζωνοί, όταν τους είδαν γεμάτους μερούδες και με τσαλασιμένα πανταλόνια, είπαν :

— Νά τώρα που μάζ στεΐλαν και... μαυτιάμες για να πολεμήσουν!...

Ή πρώτη δουλειά των Ίταλών, άμα ήρθαν κεί πάνω, ήταν να τα βάλουν με τους Έλληνες. Αυτά—τρείς δικοί μας βρέθηκαν ένα πρωί δολοφονικά χτυπημένοι με ξυράκι!... Μα όταν οι εϋζωνοί κατάλαβαν με ποιούς είχαν να κάνουν, τους αλόωνισαν με κάτι εζοντοσώφλιας, που βγάλαν από τ' άιπερι. Τα πράγματα άρχισαν έτσι ν' άγριεύουν, όταν έπετεθήσαν ξαφνικά οι Γερμανοβούλγαροι κ' έξεδόσαν τους Ίταλούς από το βρονιά τους.

Οι Γάλλοι όμως τ' άνακατέλαβαν κ' έγραττοσήσαν πάλι σ' αυτό τους Ίταλούς, αλλά και πάλι τους διώξαν οι Βούλγαροι.

Νέα επίθεση των Γάλλων, συνδυασμένη τώρα και με των Έλληνικό στρατό, έκανε πάλι το βρονία 1050 Γαλλικό. Τη φορά όμως αυτή ζήτησαν να ρηθ γενναιώτερος Ίταλός στρατός, για να αποθήκη να τ' κρατήσει.

Κι ένα πρωί ξημέρωσαν εκεί πάνω Βερσαλλιέροι, με κάτι πλατύνοια καπέλλα, γυμνά από τηρά κορόφον στην χορηγή.

Γιά να μην επαναληφθούν δε και πάλι η κατά του Έλληνικού στρατού δολοφονίες των κροατέλλων, παρενέθη μεταξύ των δικών μας και των Ίταλών μικρά δύναμις κωνοχωτούντων Γάλλων.

Την ήμερα όμως της άφιξης των Βερσαλλιέρων, μέγας συναγεγυμός έσημειώθη στις πόλεις των εϋζωνών.

— Ουδέ παιδιά, τ'ρθαν και άνθρωποι, που έχουν κόττες στο κεφάλι!...

— Τι είχε τοι' ουδέ συνάδηρι; ρώτησαν οι εϋζωνοί ένα Φραγκολεβαντίνο, που ήταν κοντά στους Γάλλους ως διαμενής.

— Ίταλοι, τους ζήτησε αυτός.

— Και τί κόττα—γαλινας είν' αυτές; που έχουν στο κεφάλι τους;

— Είχε Βερσαλλιέροι.

— Βερσαλλιέροι!... Πισον κ' σ' έχω Σατανά!...

Οι εϋζωνοί δεν κατάλαβαν τίποτε απ' όλα αυτά, υπέθεσαν όμως ότι η λέξις «Βερσαλλιέρος» σημαίνει κανένα νέο άδου έλκεκτης φραγκώσττας κ' άρχισαν να μακαρίζουν τους Ίταλούς που είχαν άρθροβία από δουλικές, για να τρώνε και να στολίζουν τα καπέλλα τους, ένα αυτός τους κακοστομάχισε το εκατεργγμένο κοράς, το όποιο, κατά την πεπειθή τους, θα ήταν, σύγορα, άλογισο!

— Θ' άρχισουμε να χρεμετίζουμε δο πάνων που μάζ φέρανε! λέγανε.

— Ουδέ στρατός είν' αυτός ή... κούτεται!...

Τα πράγματα έβαιναν έτσι όμοιώς, όταν ξαφνικά μια σέβρη πονηρή άρχισε να βασιάζη τους εϋζωνούς.

Σκέφτηκαν να οίχτηνε και ν' άσάξωζον τον Ίταλόν τις... κόττες.

Πειθαρχικοί όμως κατά βάθος άνθρωποι, και άναλογίζομενοι και τις εϋθίνες μάζ τέτοιαν πράξεος, συγκρατούντοσαν, περιορίζομενοι να γλύφοντα, σαν έβλεπαν άγίοντο τους τους Ίταλούς να τους κωνάη έπαδεικτικά τα φτερά των καπέλλων τους δ' άνεμος.

— Ουδέ στρατός είν' αυτός ή κούτεται; είτε μια μέρα δ' έπλοχίας στους άνδρες του, σταυροκοτούμενος.

— Και δεν λαλάνε, κακό χρόνο πάχυν, κού έπλοχία!...

— Θα λαλάν, μα θα λαλάνε Ίταλά, είτε δ' ύποδεκτανέας.

Τα εϋζωνικά σόκλια έπαφραν κ' έδιναν.

— Χαρά σ' αυτούς, νομνούσαν οι καύμενοι οι εϋζωνοί με παρό παραύνο. Έμεις πολεμάμε κ' αυτούς κ' αυτοί τρώνε, για μάζ, τις κόττες.

Ένα μόνο δεν μπορούσαν οι εϋζωνοί να καταλάβουν. Γιατί διάολο κρατούσαν οι Ίταλοί τις κόττες δεμένες έπάνω στα καπέλλα τους!...

— Αλλά στον πόλεμο αυτό, που τους έγραφε ή μοίρα τους να δούνε κόττα κ' ντυνιά, λαούς περιέρχους και φίλές διαφόρων χρωμάτων, εκεί, λέμε, που ήσαν της τήχης τον να δούνε τόσα πράγματα, γιατί να μην δούνε κ' άνθρωπος με κόττες στο κεφάλι!...

— Ίσως να δούνε κ' άλλα πιο χειρότερα και πιο περίεργα ακόμα! Έπειτα γιατί να τους φαίνεται περιεξένο πως ύπαρχον άνθρωποι που έχουν για κούτεται τα καπέλλα τους, τη στιγμή που οι άνθρωποι αυτοί, οι Ίταλοι, τρώνε φειδιά, γάτες, χελώνες και βατράχους και γλύφουν και τα δάχτυλά τους!...

— Υστερα από τις σκέψεις αυτές, η περιέργεια των εϋζωνών κατέπαισε κ' ήκειν μόνο ή δοξείς και ή έπιθυμία τους για τις κόττες!...

Έτσι είχαν τα πράγματα, όταν ένας εϋζωνός έλασε το δρόμο του μια νύχτα και έξέπαισε στον Ίταλό τομέα, όπου τον χτύπησαν και πάλι με ξυράκι δολοφονικά!...

Μόλις έγινε γνωστό αυτό, οι εϋζωνοί άγριέσαν και τομάρτυσαν να έλατεθούν κατά των Ίταλών, αλλά οι Γάλλοι και οι άξιομακώ τους τους συγκράτησαν.

Συγχρότως όμως ή Έπιμελητεία έπαψε να φέρη πρόγραμμα κ' οι εϋζωνοί πεινούσαν. Διοργάνωναν λοιπόν τότε μια συννομισία κ' αποφάσαν να οίχτηνε νύχτα κατά των Ίταλών και να τους άσάξουν τις... κόττες.

— Αυτό, έτσι κ' έτσι δεν πολεμούνε, σάξτησαν. Άς μείνουν λοιπόν κηστικοί, για να γάνε έκειντο που μάχονται και ύποφέρουν.

Κατά τα ξημερώματα, που είχε αποφασισθεί να γίνη η ορμή, έπετεθήσαν ξαφνικά οι Βούλγαροι κατά των Ίταλών.

Οι εϋζωνοί μόλις είδαν τους Ίταλούς να κλωνίζονται και να ίνεν έτοιμοι να φύγουν, παύητησαν.

— Μωρέ θα μάζ πάρον οι Βούλγαροι τις... κόττες! φώναξαν.

Κι όλοι μαζί, σαν να ήσαν ένας άνθρωπος, οίχτηκαν στη μάχη που γινόταν στον τομέα των Ίταλικών.

Η άπροσδόκητη κ' άνεξήγητη αυτή εϋζωνική επέμβασις, ή αθρόομη κ' άκαταλόγητη, άναχαίτισε τους Βούλγάρους κ' έπειτα τους άνάγκασε να γυρίουν σ' αμπαρά τους. Κι όταν άπεκρούσθη τελείως και δ' έχθρός, τότε έλαβε χόραμ μια πρωτοφανής για τα πολεμικά χρωμικά σκηνή.

Μεσα στις χαραγής το θάμβος, οι εϋζωνοί μόλις γύρασαν απ' την κα-

Οι Γάλλοι τους έγκασατήσανε κ' έφυγαν.

— Μωρέ παιδιά, θα μάζ πάρον οι Βούλγαροι τις κόττες.

Τους μαθήσαν!...

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ALFRED MACHARD

Η ΜΗΤΕΡΟΥΔΕΣ

Δημοσιεύουμε σήμερα ένα ακόμα διήγημα του 'Αλφρέδου Μασάρ. Ο Μασάρ, αν και άγνωστος στην Ελλάδα, είναι φάτσος ένας απ' τους πλέον αξιολόγους συγχρόνους Γάλλους συγγραφείς. Τα διηγήματά του έχουν ως ήρωας γάλλους και μικρές μαθήτριες, είναι γραμμένα πρωτότυπα, μερικά πρωτοεφημέρια και παρμένα μέσα από τη φρίκη του μεγάλου πολέμου. Το προηγούμενο διήγημά του 'Η Μικρούλα του 22', έκαμε βαθιά εντύπωση. Και το σημερινό είναι επίσης ένα αληθινό αριστούργημα.

'Η δεσποινίς 'Αριάν, ή δασκάλισσα της τετάρτης, μπήκε στην τάξη της, κρατώντας απ' το χέρι ένα κοριτσάκι κάπου οκτώ χρονών, που είχε σκιμμένα ντυσάκια το κεφάλι του, κι' έπαισάτευε γάτο απ' το σαγόνι του το λάστιχο του φτοχικού βελουδένου καπέλλου της.

—Παιδιά μου, είτε ή δεσποινίς 'Αριάν, σάς παρουσιάζω μιιά καινούργια συμμαθήτρια. Έρχεται από τ'ά μέρη της Μέξ, που τ'α κατώκησαν οι Γερμανοί. Έξωσε δέκα πεντε μήνες κάτω απ' το ζυγό τους. 'Η μητέρα της σκοτώθηκε στην άσχημ' του πολέμου από μιιά δόβδα. Ο πατέρας της πάει πολεμάει στο μέτωπο. Προέβει να την αγαπήσετε πολύ αυτή τη μικρή δυστυχισμένη αδελφούλα σας... Θά την βάλουμε να καθήσει στη θέση της τριγής, στο τραπέζι δίπλα στη θεματίστρα. Έλα λοιπόν, μικρούλα. Βγάλε το ζακέλλο σου:

Η νεοφερμένη, με μιάν αδέξια κίνηση, βέλησε να βγάλη με το άσπερο της χέρι το καπέλλο της. Μά το λάστιχο του ήταν πολύ τευτομένο, έσπασε και τής χτύπησε το πρόσωπο.

'Η φτοχούλα δέν μπορούσε να συγκρατήσει ένα μορφασιμό λόνον. Τότε ή δεσποινίς 'Αριάν σόησε εκπληρητή: —Δέν μπορείς λοιπόν να χρησιμοποιήσεις το δεξί σου χέρι; —Δέν μπορώ καθόλου, άποκρίθηκε ή νεοφερμένη.

Κι' εβρόδωσε αλάτι: —Ένας Γερμανός στρατιώτης μουόπισσε μιιά μέρα το μπράτσο, για να γελάσει! 'Η δεσποινίς 'Αριάν κούταξε κατάπληρητη το παρόξενο αυτό κοριτσάκι που έφόρεσε τέτοια τρομερά λόγια με τόση γαλήνη. 'Οχι ή τάξι, ύστερα από ένα επιφώνημα φρίκης, έσάπασε, κι' έμεινε ακίνητη.

Τότε ή νεοφερμένη μαθήτρια ειπε: —Μέ πονει άνομα... —Γιατι σου έσπασε το μπράτσο αυτός ο άθλιος; ή σόησε ή δεσποινίς 'Αριάν.

'Η μικρή, που ειχε άρχισει να παίρνει θάρρος, απάντησε: —Όταν εβρούγαμε απ' την πατρίδα μου, εγώ θέλησα να πάρω την κοιλία μου... Μά ο στρατιώτης που βρισκόταν σπίτι μας, δέν μ' άφισε... και μου την πήρε... και μου την πήρε γιατί ήταν όμοια... άνωγε τα μάτια της... τ'ά έδειλνε... μούλεγε: «Μιιά!»... Ναι... την άγατούσα πολύ την κοιλία μου!... Ήταν ή κόρη μου... Χωρίς άλλο ο στρατιώτης ήθελε να την στείλη στα παιδιά του!...

Και, καθώς ειπε τα λόγια αυτά, ή νεοφερμένη που ως τότε καθόταν ντυσάλη, έσβησσε άπότομα το κεφάλι της κι' έδειξε ένα πρόσωπο θραυροτό, όδον ο θυμός εβανερωνόταν στο στόμα της και στη λάμψη των ματιών της.

'Επειτα έξακολούθησε: —παδιώξ' τον Βουλγάρου, ριχτήκανε κατά των 'Ιταλών και τους... άπαυδων τα κατέλλα!...

Οι 'Ιταλοί, φοβισμένοι από τη βουβάρια επίθεση, σασισμένοι από την άπροσδόκητη εβδωνική εμφάνισι δέν έφεραν καμιά αντίσταση... άλλά ούτε και πρόφτασαν να συνέλθουν, γιατί όλα αυτά, έπίθεσις Βουλγάρου, εβδωνική επίθεση και άρπάζεις, έγιναν άναν άσπαστη.

'Αλλά που κατέπληρητο άνομα, έμειναν οι εβδωνοί, οι όποιοι ήταν γύφισαν με τ'ά λάγναρά τους στις θέσεις τους, ειδαν ότι ειχαν κούβιλιήσει μαζί τους, άντι για κότες... κατέλλα... φτερά!...

'Αρχισαν λοιπόν να πετούν τα κατέλλα των Βερσαλλιέρου μ' άβδια και να τ'α ποδοπατούν. Και ό επιλοχισι τους που τους ειχε, τους ειπε έπυραγματικώς: —Αυτοί οι γελονομάοι, οι 'Ιταλοί, βάνουν τ'ά φτερά στα κεφάλια τους, ενώ καλύτερα θά ήταν να τ'α βάνανε στα... πόδια τους!...

Την άλλη μέρα, δια διαταγής του Γάλλου στρατηγού 'Αντρέ, γενοικό διοικητικό όδον του τοκέου, άπενεμίσθη στους εβδωνούς εταρσάσκια για το ρυκετιόνο κατόφθωμά τους, άλλά εδόθη συγχρόνως διαταγή να μεταναστηθούν στο άσπον δεξινό.

—Αυτοί έβουν φτερά, ειπε ό επιλοχισιας, όδον τ'ά άκουσε αυτό και μετς οι κουρούνηδες... πετάμε!...

—Εγώ όμως τον έδειρα, τον στρατιώτη... —Τόν έδειρες; —Ναι... Τότε αυτός εβέλασε... Και μούδωσε στο μπράτσο μου ένα δυνάτο χτύπημα με το όπλο του. —'Ω! Έκαμαν τρομαγμένους ή φωνές των κοριτσιών. —'Επειτα μεγάλη σιωπή άπλώθηκε.

'Η καινούρια μαθήτρια έβλαγε τώρα με πινυμένα άναφυλλήτα, που έκαναν τους όμιους της να τινάζονται. 'Η δεσποινίς 'Αριάν άνησώχισε: —Τι έχεις, μικρούλα; Τότε εβείνη, άπαρηγόρητη, όμολόγησε τη δυστυχία της: —Την άγατούσα πολύ, την κοιλία μου... ήταν ή κόρη μου... 'Ω! ό! μου την πήρε... μου την πήρε!...

—Τι έχεις, μικρούλα; Τότε εβείνη, άπαρηγόρητη, όμολόγησε τη δυστυχία της: —Την άγατούσα πολύ, την κοιλία μου... ήταν ή κόρη μου... 'Ω! ό! μου την πήρε... μου την πήρε!... ***

'Η λονεμένη ιστορία της καινούργιας μαθήτριας έγινε γνωστή σε όλες τις τάξεις σε διάστημα μισής ώρας. Τα κοριτσάκια ήταν πολύ συγχαυμένα.

Στην όρα του μαθήματος, άκουφόντουσαν σε όλες τις τάξεις, άνάμεσα στα θανά ή ίδιες κούβιντες: —Φαίνεται πως τής έσπασε ένα μπράτσο! —Γιατι δέν ήθελε ν' άφήση να τής πάρη την κοιλία της! —Είπε δυνάτο, ο καινούργος!...

'Όσιατε λοιπόν, που οι Γερμανοί άρχισαν τώρα να κλέβουν και κούβιντες! Και, για να τις κλέβουν τί; Πές τε μου, για να τις κλέβουν τί; Πά να τις στείλουν στη Γερμανία, σε έλλεινά παιδιά, που θά τους έκαναν μέρια βασανιστήρια!

'Εκτός άν... 'Ω, φρίκη!... Ναι... Μερικές εβλεπαν με τη φαντασία τους αυτό το άγριο πράγμα: να χτυπούν οι Γερμανοί τις κούβιντες στην κοιλία με τις λόγγες τους!...

Τότε απ' όλες μαζί τις τραφερές κούβιντες των μικρών αυτών μητέρων, εβελήδησε ή ίδια άπορία, γεμάτη άγανάπη! Οι ευσεβαστικοί άνδρωποι εβρόντιζαν εβείνη την ελοχή να προστατεύουν άλλοι τους πολεμιστές, άλλοι τους πρόσφυγες, άλλοι τις χήρες κι' άλλοι τ'ά θοφανά.

Μά ποιος φρόντιζε για τις κούβιντες; Ναι, ποιος φρόντιζε για τις κούβιντες; Ποιος φρόντιζε για τις κούβιντες που βόσκωναν χιλιάδες και χιλιάδες εβει γάτο, πίσω απ' τις γεμανικές γουαμιές, στα μέρη που κατέληφθηκαν απ' τους εβθούσι, εβκατάλειμμένες στις γωνίες, στο βάθος των ντυοπαλιών, ή ίσως, είναι στο μαξέλαφι της κούβιντας, μέσα στη βία της τρυγής. Είπε έκει, πεσμένες με την πλάτη, με τ'α μαράτσα τους κούβιντες στο σώμα, ακίνητες, άκίνητες να σάβηουν, τόσο σκαυαυτημένες μέσα στα ταπεινά βαυλακερά φροστανάκια τους ή στις πλούσιες μεταξωτές τρυαλίτες τους, εβγοντας όλες μέσα στη άπληνη γυλάνα μάτια τους τον τρούμο, γιατί άκουσαν τα βαρενά βήματα των στρατιωτών, τις χοντρές φωνές τους, τις κωαγές των πολεμιστών, το σφύριγμα των σφαιρών και την εβρηγή των όβιδων.

Μερικές, θά πεθάνουν χωρίς άλλο το όβδο, Κι' εβείνες που τις παίρνουν για πάντα άχμαλότες του πολέμου, στη Γερμανία!...

'Α! τ'ά θλιβερά που είν' όλ' αυτά... 'Η μικρές μαθήτριες δέν κούβηχαν τη νύχτα αυτής της συγκινητικής ημέρας. Εβέρωναν άτέλειωτες κωχτερινές ώρες, καθισμένες στο κρεβάτι τους, με τ' αυτές τους τευτομένο μέσ' στην ησυχία, για να ιδούν άν δέν ν' άκούγονταν έκει κάτω, μακρούμακρούμα, να κλάινε ή κούβιντε.

Λοιπόν την άλλη μέρα, στο διάλειμμα των δέκα, εβχηματίσθηκε μιιά έπιτροπή από τέσσερα κοριτσάκια, από τις πιο μεγάλες, και συνέταξαν αυτό το γούμα που τ'α έστειλαν στον πρόεδρο της Δημοκρατίας:

Κίριε Πρόεδρα, «'Εμας εβφίκαμε τέσσερες για να σάς πούμε ότι θά ήμαστη εβφτισιμέναι αν ήθελατι να κάμεται μαζί μας μιιά μεγάλη έτερία για να πάμε να βρούμι μαζί σας στα μέρη που έκιριεφσαν οι Γερμανοί τις κούβιντες που έμιναν έκει. Σας φιλούμα. Χερετιζιμους.»

Κι' εβρόδουσαν στο ύστεροόργαφο: «Μποριτι να άπανισιτι στους γονις μας. Δέν παράζει!»

ΔΙΣΤΙΧΑ

Χριστιόγεννα, Πρωτόγεννα, του χρόνον πρώτη μέρα, που κωστερούν οι νησιότι των μάγων τών (άστέρη) Γ. ΣΟΥΡΗΣ

Όλα τ'ά μάτια είνε στεγνά και τ'ά δικά μου (κλάινε) φωτιές στα μάτια μ' άνωφε και την καρδιά (μου κλάινε) Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

'Η δεσποινίς 'Αριάν κούταξε κατάπληρητη το παρόξενο αυτό κοριτσάκι...

